

IRAK KÜRDİSTAN BÖLGESEL YÖNETİMİ

ZİYARETİ RAPORU

21.04.2019 – 24.04.2019

21.04.2019

T.C. Erbil Başkonsolosluğu

DTSO Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Kaya başkanlığında ziyareti gerçekleştiren heyeti Türkiye Cumhuriyeti Erbil Başkonsolosu Hakan Karaçay, Ticaret Ataşesi Zihni Tuğrul, Gümrük Ataşesi Ersay Çete ağırladı.

IMF Önerisi ile Irak Merkezi Hükümeti'nin 17 Şubat tarihinde başlatmış olduğu Irak'a ithal edilen ürünlere getirilen vergiler hakkında yürütülen çalışmalar ile ilgili bilgi alışverişi gerçekleştirildi.

Gümrük Müşavirliği tarafından yerel ortaklar dilekçe ile Irak Merkezi Hükümeti'ne başvuruda bulunarak 479 üründe vergilerin geri çekilmesini sağlamış, bu kapsamda 28 Mart'ta 500-600 dilekçe ile başvuru yapılmıştır.

Yerli üretimi desteklemek için de getirilmiş olduğundan bu vergiler demir-çelik, mukavva-ambalaj, ayçiçek yağı gibi bazı ürünlerde de dilekçe sunulmuş olmasına karşın kaldırılmamıştır.

İş insanları heyeti adına konuşan DTSO Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Kaya ise T.C. Dışişleri Bakanı Sayın Mevlüt Çavuşoğlu'nun önümüzdeki hafta Erbil'e gelerek IKBY ile çeşitli görüşmeler gerçekleştireceğini, 20 Mart'ta iptal edilen Habur Gümrük Kapısının ihalesinin yeniden yapılacağını belirtti. Kaya, ivedilikle çözülmesi gereken bazı sorunlar olduğunu, bunlardan birinin vize sorunu olduğunu ve bu durumun sağlık turizmini baltaladığını, ayrıca fuar ziyaretlerini aksattığını dile getirdi. Bu sebeple, İbrahim Halil Sınır Kapısı veya havalimanında vize uygulamasına geçilmesi gerektiğini ifade etti. Diğer taraftan, alacakların tahsili ile ilgili Erbil TSO, DTSO, Konsolosluk ve Valilik ile arabulucu (hakem) heyeti benzeri bir oluşumun hayata geçirilmesinin gerekliliğini belirtti. Kaya, Uçuşların başlamasının olumlu olduğunu ancak saat açısından problemler olduğunu ifade etti.

T.C. Erbil Başkonsolosu Hakan Karaçay ise, Vize konusundaki prosedürün T.C. Dışişleri Bakanlığı'nın talimatları doğrultusunda uygulandığını, kalış süresini aşma sayısının oldukça yüksek olduğunu, verilen öğrenci vizelerinde öğrencilerin geri dönmediğini, öğrencilik yapmadıklarını belirterek, öğrenci vizelerinin artık Ankara'dan Göç İdaresi Merkezi tarafından incelendiğini dile getirdi.

Sağlık Vizesi uygulamasında aynı elden çıkmış ve aynı hataları içeren başvuru dokümanları, teyidi olmayan hastane davetleri ile evrakta sahtecilik düzeyine varan sıkıntılı başvuruların olduğunu

belirten Başkonsolos Karaçay, vize süreci ve vize ücretleri ile ilgili yapılan spekülasyonların doğru olmadığını dile getirdi. Özel şirketler üzerinden yapılan vize süresinin bir gün başvuru, bir gün onay olmak üzere toplam iki gün olduğunu, sağlık turizmi için vize taleplerinde tedavi süresinin net bir şekilde belirtilmesi durumunda ise vize süresinin düzgün çıkmasında bir problem olmayacağını söyledi. Vize ücretlerinde dezenformasyon olduğunu belirten Karaçay, sağlık vizesinin 60\$, VIP sağlık vizesinin ise 150\$ olduğunu ifade etti.

Karaçay, Irak ile karşılıklı Yatırımların Teşviki ve Korunması Anlaşması olmadığından TR tarafından herhangi bir yaptırım uygulanmadığı, yasal eksikliklerden dolayı sorunların mahkemelere taşınsa bile güçlü kararlar çıkmadığını belirtti.

Diğer taraftan, Yatırımların Teşviki ve Korunması Anlaşmasının imzalanması konusu gündeme geldiğinde sürekli Su Maddesi (Dicle, Fırat su rezervleri) eklenmeye çalışılmakta, oysa alakalı konular olmadığını, bu sebeple sürecin ilerlemediğini belirten Karaçay, Irak Merkezi Hükümeti'nin anlaşmayı imzalamaya yanaşmadığını ifade etti.

Ticaret Ataşesi Zihni Tuğrul, Erbil TSO bünyesinde Arabulucu Heyeti gibi bir çalışma yürütülebileceğini, ancak Erbil Başkonsolosluğu'nun heyette temsili yerinin sağlanması gerektiğini, sadece bölgesel aktörlerin değil 3'lü bir mekanizma kurulmasının önemine vurgu yaptı. Ayrıca Arabulucu Heyeti komisyonunu hükümetin onaylamaması durumunda yine bir anlam ifade etmeyeceği bildirildi.

Ticaret yapan tarafların uluslararası hukuk normlarına göre sözleşmelerini yapmaları durumunda veya yetkili mahkemeler olarak TC Mahkemeleri'nin sözleşmeye işlenmesi durumunda caydırıcı olacağını belirten Tuğrul, bazı tahsilat veya sorunların çözümünde TC Erbil Başkonsolosluğu tarafından takip edilmesi durumunda sorunların çözümüne daha çok yaklaştıklarını ifade etti.

21.04.2019

Erbil Ticaret ve Sanayi Odası

Erbil Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Dara Celil Hayat ve yönetim kurulu üyeleri tarafından karşılanan iş insanları heyeti, Erbil'de olmaktan dolayı duydukları memnuniyeti dile getirdi. Görüşmede Kuzey Irak ile Türkiye arasındaki ticaret hacminin nasıl genişletebileceğine dair detaylı bir görüşme gerçekleştirildi.

Devamlı bir çaba içerisinde ve sürekli iletişim halinde olduklarını belirten Erbil TSO Başkanı, ilişkileri daha güçlü tutmak için ellerinden gelen tüm gayreti gösterdiklerini, geçen dönem yaşanan durgunluk sonrası iki odanın da değerli çabaları olduğunu dile getirdi. Heyete geldikleri için teşekkür eden dara Celil Hayat, daha başarılı olmak için adımlar atıldığını belirtti.

Yapılan çalışmaların dış ticaretin gelişmesine, ticaret hacminin artırılmasına, aynı dili ve kültürü yaşayan insanların kaynaşmasına katkı sunduğunu belirten Mehmet Kaya, henüz yolun başında olduklarını, aşılması gereken çok yol olduğunu ve buna rağmen hükümet nezdinde karşılık bulduklarını ifade etti. Kaya konuşmasında, Habur Sınır Kapısı'nın modernizasyonu için gerekli adımların atıldığını, gidiş gelişlerin çok daha rahat olacağını dile getirdi. Komşusuyla barış içerisinde ticaret yapmayanların dünya ile bu ticareti yapmasının mümkün olmayacağını söyleyen Kaya, Erbil TSO Başkanı Dara Celil'in davetinin önemli olduğunu, misafirperverliği ve çabalarının her türlü takdirin üzerinde olduğunu belirtti. Ayrıca, Dara Celil'in bir mesaj verdiğini, insanların bunu iyi okumaları gerektiğini belirten Kaya, önümüzdeki aylar içerisinde TOBB Başkanı ve işinsanları heyetiyle IKBY'de güçlü bir katılım sağlayacaklarını dile getirdi. Kaya, Erbil'de Ekonomik İşbirliği Forumu düzenleyeceklerini, burada ticaretin geliştirilmesinin yollarını arayacaklarını ve birçok temasta bulunacaklarını belirtti.

Şırnak TSO Başkanı Osman Geliş, İKBY ile çabaların devam ettiğini belirterek “Birbirimize ekmek ve su gibi ihtiyacımız var. Çabaları sebebiyle Sayın Mehmet Kaya’ya özel teşekkürlerimi sunmak istiyorum; uçak seferlerinin başlamasında ciddi katkıları oldu. Herkese hayırlı olmasını diliyorum. Bizler de burada ticareti geliştirmenin, sorunları tespit etmek ve çözüm yollarını aramak için buradayız” dedi.

Diyarbakir Organize Sanayi Bölgesi Başkanı Aziz Odabaşı, iki tarafın birbirlerine katkı sunmalarının önemine vurgu yaparak, fuarların bu anlamda önemli olduğunu belirtti. Odabaşı, OSB olarak fuara katılım sağladıklarını belirterek ikili ticari ilişkileri geliştirmek için her türlü desteğe hazır olduklarını belirtti. Odabaşı, Özellikle yenilenebilir enerji, alanında ciddi katkılar sağlayabileceklerini söyledi.

Erbil TSO Başkanı Dara Celil Hayat yaptığı konuşmada “Önümüzdeki yıllar çok güzel olacak. Hem Kürdistan’a hem de Irak’a yönelik gelip yatırımlarınızı yapabilirsiniz. Her firma gelip rahatlıkla işini yapabilir. Bu söylediklerimi resmi davet olarak kabul edin. Sadece Diyarbakir ürünlerinin tanıtılacağı bir fuar düzenleyebiliriz. Erbil TSO ve DTSO ortaklaşa bir plan çerçevesinde yapalım. Ürünlerinizi burada pazarlayalım, satışını yapalım. Sizlere farklı bir imkân sağlamak istiyoruz. 10.000 m² kapalı alanımız mevcut. Bu alanı ürünlerinizi sergilemek için veya fuar düzenlemek için tahsis edebiliriz. Detayları Mehmet bey ile görüşeceğiz. Kürdistan Hükümeti yeni dönemde 3 alana öncelik verecektir. Ziraat, Turizm ve Sanayi. Ziraat ve Sanayi ile ilgili imkanlarımız gelişmiş durumda. Bu imkanları gelip değerlendirmenizi bekliyoruz” diyerek sözlerini noktaladı.

DTSO Başkanı Mehmet Kaya ise, “Tüyap ile birlikte bir fuarcılık şirketi kurup fuar düzenlemek istiyoruz. ErbilTSO-DiyarbakirTSO-Tüyap birlikte hareket edebilir. TÜYAP’ın Kurucusu ve Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Bülent ÜNAL ile görüşerek geldik buraya. Karşılık odalar bünyesinde Ticaret Merkezi açabilir miyiz, konuşacağız. Bu merkezler bünyesinde hastane randevularından, otel rezervasyonlarına kadar işlemleri yapabilecek bir merkezden bahsediyoruz. Özellikle fuar ve etkinlikler için Erbil TSO üyeleri için vizelerin kolaylaştırılmasını sağlamaya çalışacağız. Diyarbakir’da kurulmakta olan Lojistik Merkezin tanıtımını burada da yapacağız” dedi.

21.04.2019

Erbil Valiliği

DTSO iş insanlarını ağırlayan Erbil Valisi Newzad Hadi yaptığı konuşmada, “gerek ticari gerekse kültürel açıdan Erbil ve Diyarbakir ilişkileri oldukça önemlidir. DTSO öncülüğünde başlatılan çalışmaları çok önemsiyoruz” ifadelerini kullandı.

Erbil Valisi Hadi, “Irak ve Kürdistan Bölgesi Türkiye ticareti için çok önemli. Bizler de ticari anlamda burada yapılacak projelere katılmanızı çok arzu ederiz. Şu an ticaret için çok elverişli bir ortam var. Ekonominin daha fazla güçlenmesi için sınır kapılarının daha elverişli ve güvenli hale getirilmesi için çalışmalar yapılıyor. Bir takım kolaylıklar sağlanıyor, bu sayede ticaret daha çok gelişecektir. Erbil Türkiye için önemli bir merkezdir. Irak için tüm ticaret Erbil’den başlar. Irak’ta DAİŞ vb bazı sıkıntılardan dolayı sorunlar yaşandı, bu açıdan Erbil’in güvenliği çok önemlidir. Erbil’in gelişimini sizler de görüyorsunuz. Bu gelişmelerde Türkiye’den gelen yatırımcıların da büyük katkısı var. Biz bu katkının artarak devam etmesini ve bu projelerde Diyarbakir’ın da yer almasını istiyoruz” dedi.

Gelecek günlerde Musul'un yeniden yapılanması için çalışmaların başlayacağını belirten Vali, "bizler Diyarbakırlı ticaret erbablarına Musul coğrafyasında da yardımcı olabiliriz. Sizler bölge olarak zor günlerde yanımızda oldunuz, bizler bunu unutmayacağız" dedi.

DTSO Başkanı Mehmet Kaya ise yaptığı konuşmada, "Erbil Valiliği bizler için çok önemli. Ticari ve Kültürel ilişkiler bakımından çok önemsiyoruz. Son altı ayda yaptığımız çalışmalar sonucunda önemli neticeler aldık; Süleymaniye - İstanbul uçuşu, Erbil-Diyarbakır uçuşu başlatıldı. Hükümetimiz de bizim bu girişimlerimizi anlamaya ve destek vermeye başladı" ifadelerini kullandı.

"Komşularımız ile ticaret yapamazsak dünya ile ticaret yapamayız" diyen Kaya, "Erbil Ticaret ve Sanayi Odası ile beraber vizelerde yaşanan sıkıntıları çözmeye yönelik çalışıyoruz. Diyarbakır modern ve gelişmiş bir Kürt kentidir. Sağlık, kültür, inanç, gastronomi vb açıdan buradan Diyarbakır'a turizm akını olmasını istiyoruz. Bugün Erbil'den İstanbul'a gidiş 1000\$, Diyarbakır'a gidiş ise 100\$. Valiliğin bu konuyu halka duyurmasını istiyoruz. Erbilli kardeşlerimizin artık Diyarbakır ile ilişkilerini güçlendirmesini ve her alanda Diyarbakır ve bölgeye gelmelerini istiyoruz" dedi. Güçbirliği kapsamında Erbil'de güneş panelleri çalışması yapmak istediklerini belirten Kaya, "sağlık alanında gerek özel gerekse de kamusal olarak protokoller yapabiliriz" ifadelerini kullandı.

Kaya sözlerini, “Kürdistan Bölgesinin yeniden gelişmesi ve ekonomik açıdan gelişmesi bizleri son derece memnun ediyor. Kürtler birbirlerine destek olmalıdır. Erbil TSO ve DTSO ile başlayan çalışmalar Türkiye’de karşılık buldu. Bizim talebimiz Valilik olarak sizlerin de bu süreçte destek olmanızdır” diyerek tamamladı.

Erbil Valisi Newzad Hadi, “Erbil ve Bölge illeri arasında kurulacak ilişkileri her açıdan destekliyoruz bu ilişkileri her açıdan büyütelim ve işbirliği yapalım bizlerde bunu istiyoruz. Erbil olarak AB kapsamında solar alanında çalışma yapıyoruz. Ayrıca Sağlık Müdürlüğümüz ile protokol yapmaya yönelik çalışma yapabiliriz” dedi.

Şırnak TSO Başkanı Osman Geliş konuşmasında “Diyarbakır bölgenin gözü konumundadır. Tüm sektörlerde yönelik firmalar Diyarbakır’da mevcuttur. Erbil ile bu kapsamda çalışmayı çok arzuluyoruz. Gümrüklerde vergisel olarak ciddi sıkıntılar var bu sorun çözülsün istiyoruz. Bir diğer sorun da, yollar çok kötü durumda tabela vb yönlendirme levhalarının acil olarak yapılması gerekiyor.

Karşılıklı olarak ticari ilişkilerde özellikle alacaklarının alınamaması konusunda ciddi sıkıntılar yaşanıyor. Bu durum için arabuluculuk veya uzlaşma komisyonu kurmayı öneriyoruz. Erbil Başkonsolosluğu, Erbil TSO, DTSO, Valilik gibi kurumların yer alacağı bir yapı oluşmalıdır” ifadelerini kullandı.

Diyarbakır Organize Sanayi Bölgesi Başkanı Aziz Odabaşı, “Diyarbakır OSB’de 277 güçlü firmamız var. Erbil’de yapılan İnşaat Fuarına da katılım sağlıyoruz, güneş enerjisi, hidroelektrik gibi. Yakın zamanda rüzgar enerjisi yatırımına da başlıyoruz. Bu konuda sizlerle ortak çalışmak isteriz. Kürdistan bölgesinde yenilenebilir enerji alanlarını arttırmalıyız” dedi.

Vali Newzad Hadi konuşmasını “Irak’ta Gümrük konusu birleştirildi. Yani hem Erbil’de hem Bağdat’ta ortak uygulamalar yapılacak. Gümrükte Merkezi Hükümet tarafından alınan kararlara biz de Erbil olarak uymak zorundayız. Çok zorlu beş yıl yaşadık. Irak ordusu, Haşdi Şabi vb sıkıntılar ile ciddi ekonomik sorunlar yaşadık, ancak bu süreci artık geride bıraktık. Şimdi Irak Hükümeti ile çok iyi ilişkilerimiz var. Yol, köprü, tünel vb birçok çalışmayı yakın zamanda başlatıyoruz. Arabuluculuk komisyonunu biz de destekleriz, yasal açıdan üzerimize düşeni yapmaya hazırız. Bir dönem memurların maaşını bile ödeyemedik ancak bu süreç artık geride kaldı. Yakın zamanda her şey düzelecektir” diyerek noktaladı.

21.04.2019

Rûdaw Medya TV

Rûdaw Medya TV'ye gerçekleştirilen ziyarette iş insanları heyetini karşılayan Rûdaw TV CEO'su Ako Mohammed yaptığı konuşmada; "Barış zamanlarında ülkeleri kalkındıran unsurların başında tüccarlar geliyor. Diyarbakırlı ve IKBYLİ iş insanlarıyla ortak program yapmak önemli bir adım olacaktır." Dedi. Rûdaw TV'nin haber jeneriğinde Diyarbakır'ın yer aldığını belirten Ako Mohammed, Diyarbakır'daki fabrikaları tanıtmak için daha fazlasını yapabileceklerini, bir dakikalık video yerine 24 dakikalık sanayi tanıtımı yapabileceklerini ifade etti. Rûdaw'ın kuruluş ve markalaşma süreci hakkında bilgi veren Ako Mohammed, ziyaretin değerli olduğunu ve ilişkilere ciddi katkı sunacağını ve bunun için ellerinden geleni yapacaklarını dile getirdi.

Ako Mohammed konuşmasında "İnsanların kültürlerini devam ettirmeleri önemli. Dilimizi kültürümüzü korumamız gerekiyor. Burada alışveriş merkezlerinde Diyarbakırlı firmaları görünce çok mutlu oluyoruz. Edebiyatımız oldukça köklü bunu korumamız ve geliştirmemiz gerekiyor. Bir sofraya oturduğumuzda Fransız Peyniri yerine diğer yabancı ülkelerin ürünlerinin olmasındansa Van'ın, Diyarbakır'ın ürünlerini görmek bizim için çok önemli. Alışverişimizi arttırmamız gerekiyor" dedi.

Ako Mohammed konuşmasına devamla, "Ekonomik alanda iki ülkenin ilişkileri iyi ise siyasetleri de okadar yumuşak olur. Barıştan fayda gören insanların ekonomik durumları ve dünyadaki yerleri hatırı sayılırdır. 2008 yılında gazete yayınına başladık 2013 yılında Radyo ve Tv yi kurarak iyi duruma getirdiğimize inanıyorum. 50.000 TV var dünyada biz iyi tanınıyoruz Avrupa Birliği'nin 58 TV sinden biriyiz. Dünyanın neresinde Kürtler varsa haberini yapıyoruz daha da büyüteçimize inanıyorum. Bir Kürt markası olduk. Sizlerin de bu noktada destekleri önemli, buraya gelip gitmeniz aramızdaki alışveriş bizlere güç veriyor" ifadelerini kullandı.

Ziyarete ilişkin Rûdaw'ın gerçekleştirdiği özel TV programında konuşan DTSO Başkanı Mehmet Kaya, 2 ay öncede Kürdistan'a yaptıkları ziyarette Erbil, Duhok ve Süleymaniye'deki ticaret odalarıyla bir araya geldiklerini hatırlatarak, "Önceki ziyaretimizde karşılıklı ekonomik işbirliğini geliştirme anlaşması imzalamıştık. Buradaki hedefimiz, özellikle DAEŞ saldırılı ve referandumdan sonra Kürdistan Bölgesel Yönetimi ile Türkiye arasında neredeyse bitme noktasına gelen ticari ilişkilerin tekrardan canlanmasına yönelik adımlar atmaktır" dedi.

"Bu sadece ticaretle olmuyor, aynı zamanda siyasi ilişkilerin de yeniden eski günlerine dönmesine yönelik girişimleri gerektiriyor" diyen Kaya sözlerine şunları ekledi:

"Bu ziyaretimizde ise söz konusu protokoldeki yükümlülükleri hayata geçirmek adına atılacak adımları ele alacağız. Bu arada o çalışmalarla ilgili bazı gelişmeler de oldu. Daha önceki gelişimizde Türkiye'den Kürdistan Bölgesi'ne uçak seferleri yoktu. Bu girişimlerimizle Erbil-Diyarbakır ve diğer yerlerden uçak seferleri başladı. Aynı zamanda Habur Sınır Kapısı'nın yenilemesi için çalışmalar

başladı. Önümüzdeki hafta Dışişleri Bakanı'nın (Mevlüt Çavuşoğlu) Erbil'i ziyaret etmesi gibi çalışmalar yapıldı. Bu çabaların ilişkilerin yeniden gelişmesine yönelik olduğunu görebiliyoruz.”

Bu gezilerinde özellikle STK'ların ne tür çalışmalar yapması gerektiğini göreceklərini belirten Kaya, 21 Mart'ta başlayan Erbil-Diyarbakır uçak seferleriyle birlikte sağlık, inanç ve kültür turizmi kapsamında Diyarbakır, Şırnak, Batman, Mardin ve Urfa gibi kentlerle seyahatlerin kolaylaştığını belirtti. Kaya gerek yatırım ve gerekse sağlık, inanç ve kültür turizminin geliştirilmesi amacıyla Kürdistan'daki yetkililerle görüşeceklerini kaydetti.

İki ülke arasında yapılacak ekonomik hamlelerle siyasi ilişkilerin gelişeceğini vurgulayan Mehmet Kaya, en azından her iki tarafında ne kaybedeceğini bilerek hareket etmesi gerektiğini belirtti.

İş insanlarının bugün Erbil'de başlayacak olan yapı ve inşaat fuarına da katılacağını söyleyen Kaya, “Daha önce katıldığımız fuarlarda Erbil, Duhok ve Musul'dan iş insanları katıldı. Fuar taraflar arasında ilişkilerin gelişmesine neden oldu” dedi.

Sadece Kürdistan değil, Bağdat ile de ilişkileri geliştirmek istediklerini belirten Mehmet Kaya, sözlerine şunları ekledi:

“Maalesef Bağdat'taki siyasi durum tam da buna el vermiyor. Mesela en büyük sıkıntımız, merkezi hükümetin şu anda uyguladığı gümrük politikası. Bu tamamen Türkiye'den ithali pahalılaştıran bir durum. Yani burada İran'ın kollandığını biliyoruz. Türkiye ile Kürdistan Bölgesi arasındaki uyumun oturması gerekiyor ki, Türkiye'deki yatırımcılar sadece Kürdistan değil, Bağdat'a kadar giderek, ticaret ve yatırım yapabilsin. Şu ana kadar Kürdistan Hükümeti ile yakaladığımız uyumu Bağdat yönetimiyle maalesef yakalamış değiliz.

Gerçekten ticarete, ihracatta büyümek istiyorsanız, ki Türkiye'de son dönemde yaşanan krizin en önemli nedenlerinden biri dış ticareti ve ihracatı aksatmasıdır, şayet bu alanlarda da gelişmek istiyorsanız bu işi en yakın olan komşularınızla yapmalısınız. Bu nedenle Türkiye bence yaşadıklarından ders almalı ki ders aldı da, komşularla ilişkilerini en üst noktada tutmalı. Bu amaç doğrultusunda da Başkonsolos ve diğer taraflarla yaptığımız görüşmelerde de desteklendiğini görüşüyoruz.”

İkili görüşmelerde Kürdistan Bölgesi'nin petrol dışında gelir kaynaklarının geliştirilmesine yönelik önerileri ve işbirliği olup olmadığı sorusuna Kaya, şu yanıtı verdi:

“Hükümetin de bu konuda çalışmaları olduğunu görüyoruz. Özellikle Sanayi ve Ticaret Odası'ndaki toplantıda net olarak bize ifade ettiler. Başbakan'ın da (Neçirvan Barzani) bu konuda yaptığı açıklamaları var. Tarımla ilgili ülkenin yeni bir yol haritası yapılması gerektiğini belirtmiştir. Türkiye'de önemli bir tarım ülkesidir. Sanayisi tarımdan oluşmuş bir ülkedir. Bununla ilgili özellikle Kürdistan Bölgesi'ne aktarabileceği tecrübeleri var. Önceki fuarlarda da tarım kuruluşları arasında görüşmeler oldu. Önümüzdeki hedeflerden biri de Türkiye'nin tarımla ilgili deneyimlerini buraya aktarmasıdır.”

Referandum sonrasında yaşanan gelişmelerin ikili ilişkilere yansımalarını da değerlendiren Kaya, şöyle konuştu:

“Tam da iki yumurtanın çatışması gibi oldu. Dönüp baktığımız zaman Türkiye büyük sorun yaşadı. Çünkü Türkiye’nin ticaret hacminde Irak ilk iki ülke arasındaydı. Almanya ve Irak birinciliği ve ikinciliği paylaşan ülkelerken, bugün dönüp baktığımızda Türkiye’nin ticaret hacminde Irak’ın yeri onuncu sıralara kadar geriledi. Aynı sıkıntı buralarda da (Kürdistan) yaşandı. Buranın en önemli çıkış kapısı Türkiye’dir. Yaşanan kırılma her iki ülkeye de ciddi zararlar verdi. Türkiye’nin yaşadığı krizin altındaki asıl neden dış ticaret rakamının düşmesidir. Yani imalat ve ihracat sektörü bir türlü istenilen seviyeye ulaşmamasıdır. Türkiye en çok petrol ve yan ürünlerini Irak’a ihraç ediyor.”

Kürdistan Bölgesi ile ticari ilişkilerin önemine değinen DTSO Başkanı Mehmet Kaya, şu ifadeleri kullandı:

“İki tarafı birbirine daha çok yakınlaştırmak için buraya geldik. Özellikle Erbil - Diyarbakır ve Erbil - Antep arasındaki uçak seferlerinin başlamasının yanı sıra Süleymaniye-İstanbul arasındaki uçak seferlerin başlaması da iki taraf arasında oldukça sevindirici gelişmeler.”

Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası (DTSO) Başkanı Mehmet Kaya, Kürdistan’daki bağımsızlık referandumunun ardından yaşanan gelişmelerden ötürü Ankara ile Erbil’in zararlı çıktığını belirterek, “Tam da iki yumurtanın çatışması gibi oldu. Dönüp baktığımız zaman Türkiye büyük sorun yaşadı. Çünkü Türkiye’nin ticaret hacminde Irak ilk iki ülke arasındaydı” dedi.

DTSO Yönetim Kurulu Üyesi Nevin İl, Kürdistan Bölgesi’nin Türkiye açısından büyük öneme sahip olduğunu belirterek, “Kesintiye uğrayan ilişkilerin güçlendirilmesi ve ticaret hacminin artırılması çabası içerisindeyiz” dedi.

Ziyarete ilişkin Rûdaw’a konuşan DTSO Yönetim Kurulu Üyesi Nevin İl, bu yıl ikinci kez Kürdistan Bölgesi’ni ziyaret ettiklerini hatırlatarak, “Daha önce yarıda kalan ticari ilişkileri güçlendirmek adına Erbil’e bir ziyaretimiz olmuştu. Akabinde Süleymaniye, Duhok ve Erbil’deki firmaları Diyarbakır’da düzenlenen fuara davet etmiştik. Şimdi de Duhok ve Erbil ticaret odalarının daveti üzerine bugün Erbil’de düzenlenen fuara geldik” dedi.

“Türkiye ve özellikle de bizim açımızdan Kürdistan Bölgesi ile ticari ilişkiler büyük bir öneme sahip” diyen İl, “Bölgede yaşanan IŞİD savaşıdan önce Türkiye’nin Almanya’dan sonra ticaret hacminin en yüksek olduğu ülke Irak ve özellikle de Kürdistan Bölgesi’ydi. Kesintiye uğrayan ilişkilerin güçlendirilmesi ve ticaret hacminin artırılması çabası içerisindeyiz” ifadelerini kullandı.

21.04.2019

Kurdistan24 Medya TV

Diyarbakır’dan gelen iş insanları heyetini karşılayan Kurdistan24 TV Kurucu Genel Müdürü Noreldin Waisy, gerçekleştirilen ziyaretten onur duyduğunu belirterek; ziyaretin en önemli noktalarından birinin Erbil ve Diyarbakır insanların yakınlaşmasına katkı sunacağını ve benzeri ziyaret ve görüşmelerin devam etmesi gerektiğini ifade etti.

DTSO Başkanı Mehmet Kaya yaptığı konuşmada “ Kanalınızı beğeniyor ve zaman zaman katılım sağlıyoruz. Basın zor dönemler yaşamasına rağmen K24’ün tutumu takdire şayandır. Bizler DTSO olarak 16.000 üyeyi temsil eden bir Odayız. Erbil Ticaret ve Sanayi Odası ile yaptığımız protokoller kapsamında ilişkileri geliştirmeye yönelik çalışmalar yapıyoruz. Özellikle DAİŞ sonrası dönemin en

iyi şekilde değerlendirilmesi için çalışmalar yapıyoruz. Bu çalışmalarımız sonucunda, Habur Sınır Kapısı'na 125 milyon TL yatırım yapılarak daha modern hale gelmesi için çalışıyoruz. Ayrıca Erbil-Diyarbakır uçuşları da yine yoğun çalışmalarımız sonrasında başladı.

Hükümet yaşanan kriz sonucunda IKBY ile yeniden güçlü ilişkiler kurması gerektiğini gördü. Dışişleri Bakanı haftaya Erbil'e bir ziyaret gerçekleştirecek, ayrıca TOBB Başkanı'nın da katılımıyla Erbil'de bir Ekonomi Forumu düzenleyeceğiz.

Zor günlerde yaşanan dayanışmayı şimdi daha güçlü hale getirmeliyiz. Birbirimizin şehirlerini, kültürlerini vb her yönüyle tanıtımını yaparak ilişkilerimizi daha da güçlendirmeli ve ticaretimizi büyütmeliyiz.

Sosyal, kültürel vb tüm açılardan Diyarbakır önemli bir Kürt kentidir. Bizlerin K24'ten beklentileri var. Çünkü K24 Türkiye'de çok izlenen bir TV dir. Diyarbakır'ın tanıtımına katkı sağlayacak programlar yapmanızı arzu ediyoruz. Karşılıklı olarak birbirimize sahip çıkmak dışında başka şansımız yok bunu iyi görmeliyiz. Erbil'de İnşaat Fuarı'na katılım sağlıyoruz fuarlara katılım durumumuzda karşılıklı olmaktadır. Bu ilişkiye K24'ünde destek vemesini ve bunu bir politika haline getirmesini talep ediyoruz.

Erbil’de Ticaret Merkezi kurma yönünde çalışmamız var ve bu vesileyle firmalar karşılıklı olarak bir araya gelecek.

Diyarbakir Turizm, gastronomi, sağlık vb birçok alanda güçlü bir potansiyele sahiptir. Ciddi oranda üretim firmalarımız var.

Vize verilmesine ilişkin yaşanan sorunları çözmeye yönelik çalışmalarımız var. Bu konuyu Konsolosluk ve Valilik’le de görüştük. Ayrıca Turizm ve Sağlık Bakanlıklarıyla da görüşmelerimiz olacak. Tüm bu görüşmelerin amacı işbirliklerini ve ticareti karşılıklı büyütmektir.

Bir diğer çalışmamızda özellikle ticari ilişkilerde yaşanan sorunları çözmek amacıyla Arabuluculuk mekanizmasını kurmak. Valilik, Oda, Konsolosluk gibi kurumlar bu mekanizma içinde yer alacak. Bu çalışmalar tamamen yasal çerçevede olacak.

Kurdistan24 Kurucu Genel Müdürü Noreldin Waisy, “Bizler karşılıklı ilişkilerin gelişmesi için Medya olarak üzerimize düşeni yapmaya hazırız. Sizlerle röportaj, haber vb çalışmalar yaparak kamuoyuna yönelik bilgilendirmeler ve tanıtım çalışmaları yapabiliriz. Belli bir zaman önce Erbil ve Diyarbakır bir birlerini çok iyi tanımıyordu ancak şuan iyi bir düzey yakalandı. Bunu daha da güçlendirmemiz gerekiyor.” dedi.

DTSO Meclis Başkanı Celalettin Birtane ise “Gelecekte gereken şey bölgelerimiz arasında güçlü işbirliklerinin kurulmasını sağlamaktır. Bunu zaman kaybetmeden başarmalıyız.” dedi.

22.04.2019

11. Erbil Uluslararası Yapı İnşaat ve Belediye Ekipmanları Fuarı

Başkent Erbil’de, 200 yerli ve yabancı firmanın katılımıyla 11’inci Erbil Uluslararası Yapı İnşaat ve Belediye Ekipmanları Fuarı ile eş zamanlı 5’inci Petrol ve Enerji Fuarı kapılarını ziyaretçilere açtı. Fuara Türkiye’den 39 firma katıldı.

11’inci Yapı İnşaat ve Belediye Ekipmanları Fuarı ile 5’inci Petrol ve Enerji Fuarı, 22 Nisan 2019 saat 11.00’de başkent Erbil’deki Uluslararası Fuar Salonu’nda başladı.

Ana sponsorluğunu Kürdistan İmar ve İskan Bakanlığı’nın yaptığı fuara, Enerji ve Elektrik Bakanlığı, Diyarbakir Ticaret ve Sanayi Odası ile Diyarbakir Organize Sanayi Bölgesi’nin de aralarında bulunduğu bazı kurum ve dernekler de sponsorluğu üstlendi.

Açılışa, Kürdistan Bölgesi Başbakan Yardımcısı Kubat Talabani, Türkiye’nin Erbil Başkonsolosu Hakan Karaçay ve Kürdistan İmar ve İskan Bakanı Derbaz Kosret Resul’ün de bulunduğu çok sayıda yetkili katıldı.

6'sı Avrupa, 39'u Türkiye, 22'si Suudi Arabistan, 5'i Arap ülkesinin yanı sıra İran'dan toplam 200 firmanın katıldığı fuar, 25 Nisan'a kadar sürecek.

Rûdaw'a konuşan Erbil Uluslararası Fuar Salonu Müdürü Ebu Bengin, fuar kapsamında Kürdistan'daki firmaların diğer yabancı firmalarla görüşme şansı bulacağını söyledi.

Fuarda, Kürdistan Bölgesi Ticaret, Sanayi ve Elektrik bakanlıklarına birer stand ayrıldı. Rûdaw’a konuşan Kürdistan Elektrik Bakanlığı Sözcüsü Şemal Nuri, fuarın özellikle Irak’taki savaşın ardından yapılmasının büyük önem teşkil ettiğini söyledi.

Şemal Nuri, “Ülkenin yeniden yapılanmasına yönelik yapı ve inşaat firmalarının yanı sıra enerji alanında faaliyet yürüten firmalarda büyük katılım sağladı. Kürdistan Bölgesi Elektrik Bakanlığı olarak yapılacak anlaşmalara destek ve gerekli teknik önerilerde bulunmaya çalışıyoruz.

Fuara ilişkin Rûdaw’a konuşan Erbil Başkonsolosu Hakan Karaçay ise, Türkiye’den yaklaşık 40 firmanın katıldığını söyledi.

150 firmanın da ortaklı bir şekilde fuara iştirak etmesinin Türkiye için önemli bir faaliyet olduğunu belirten Hakan Karaçay, sözlerine şunları ekledi:

“Irak’ta mütahitlik sektörü önemli yere sahip. Türk firmaları Irak’ta çok önemli işlere imza attı. Çok fazla projeyi üstleneceğiz. Bölgenin alt yapısına önemli katkıları oldu. Fuar vesilesiyle firmalarımızın önemli alt yapı işlerine yönelik genel olarak Irak’ta yeni işleri bağlamak adına çaba sarfettiğini biliyoruz. Herkese başarılar diliyoruz.”

Diyarbakır Organize Sanayi Bölgesi Başkanı Aziz Odabaşı, odalarına bağlı 279 fabrikanın olduğunu belirterek, “Bu fabrikaların içinde gıda, tekstil ve metal sektörleri yer alıyor. Ürünlerimizi dış ülkelere ihraç etmek istiyoruz. Bunu da öncelikli olarak komşularımız olan Kürdistan ve Irak’a yapmak istiyoruz. Bu konuda da başarılı olacağımıza inanıyorum” dedi.

Fuarda tahminlerinden daha fazla ilgi olduğunu belirten Odabaşı, gösterilen ilgiden memnun oldukları ve ilerideki süreçte Diyarbakır Ticaret Odası ile birlikte Erbil’de Ticaret Merkezi açmayı düşündüklerini kaydetti.

Fuara katılan iş insanları, Türkiye’de ekonomik krizin giderek arttığını belirterek, Türkiye’ye en yakın sınır komşusu olan Kürdistan Bölgesi ve Irak’ın kendileri için iyi bir iş olanağı kapısı açtığı görüşünü paylaştılar.

22.04.2019

Turizm Bakanlığı

Diyarbakır'dan gelen iş insanları heyeti, İKBY Turizm Bakanlığı Turizm Genel Kurul Başkanı Mawlawi Jabbar Wahab tarafından karşılandı. Jabbar, ziyaretten dolayı memnuniyetini dile getirerek “Diyarbakır ile kültürel ilişkilerimiz var. 4 yıl önce Diyarbakır'da turizm şirketlerine yönelik bir konferans yaptık. Turizm acentalarıyla iyi ilişkilerimiz var. Karşılıklı ilişkileri daha da güçlendirmek arzusundayız. Bizler lazım olan her konuda destek olmaya hazırız. Erbil'de yaşayanlarda Diyarbakır'a gelmek ve gezmek arzusundadırlar” dedi.

Heyete başkanlık eden DTSO Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Kaya ise, “Bizler de karşılıklı ilişkileri güçlendirmek için buradayız. Ortak yatırım alanları oluşturarak iş insanlarımızı bir araya getirmeyi arzuluyoruz” dedi.

Turizm sektörünün dünyada önemli bir yere sahip olduğunu belirten Kaya, “aynı dili konuşan ve aynı geçmişten gelen halklar olarak birbirimize karşılıklı olarak katkı sunmalıyız. çalışmalarımız ortaklaşırsa her iki tarafta yaşanan sorunları da daha rahat çözme imkanı buluruz” dedi.

Önceki hafta 12 tur firmasını Diyarbakır'da ağırladıklarını ifade eden Kaya, Diyarbakır'ın Erbil'de iyi tanıtılmadığını, bu konuda Turizm Bakanlığı'na çok iş düştüğünü belirtti.

Kaya, Habur Sınır Kapısı'nın modernize edilmesine yönelik ihale yapıldığını, aynı şekilde İbrahim Halil Sınır Kapısı'nda da çalışma yapılması gerektiğini, tüm bunlara paralel olarak Diyarbakır'ı tanıtan film, broşür vb dokümanlar hazırlandığını ve bunların tanıtım çalışmalarında kullanılmasını talep etti.

Kaya sözlerini "Vize önemli bir sorun. Biz Konsoloslukla ortaklaşa bu sorunu çözmeye çalışıyoruz. Temel amacımız vizeyi tümünden kaldırmak. Sizler de bu konudaki talepleri konsolosluga iletin. DTSO bünyesinde "Vize Merkezi" açıyoruz. Sizler de bu merkezleri kullanarak vizelerinizi alabilirsiniz. İDATA ve VFS firmaları Odamız bünyesinde şube açıyor. Diyarbakır -Erbil uçuşları 100 dolarken Erbil -İstanbul uçuşları 1000 dolar. Bu durum bile önemli bir avantajdır. Tanıtım kampanyalarında bunları kullanabilirsiniz. Diğer taraftan, Turizm Bakanlığı'nın desteğiyle ortak turizm paketleri hazırlamalıyız. Uygun göreceğiniz bir tarihte Diyarbakır'da ortak bir turizm toplantısı düzenleyelim. Amacımız, Erbil ve Diyarbakır'daki insanların her açıdan birbirlerine gidip gelmelerini ve ticari ilişkileri olabildiğince güçlendirmeleri" diyerek tamamladı.

Mawlawi Jabbar Wahab, Bir vizyonlarının olduğunu ve burda bahsedilen konuların uygulamaya dönüştürülmesi gerektiğini belirtti. Wahab, "Burda iki seçenek var; Birincisi Diyarbakır firmaları kampanya yürütmek için Erbil'e gelebilirler. İkincisi Bir komisyon şeklinde acentelerimizi bir araya getirip bir grup kurabilir ve gruplar aracılığıyla tur kampanyaları düzenleyebiliriz. Bence ikinci yol daha avantajlı olur. Bu gruplar sayesinde hem Erbil'de hem de Diyarbakır'da tanıtım ve reklamlar yapılır. Bu nedenle grupların kurulması için kısa zamanda çalışma başlatalım" ifadelerini kullandı.

DTSO Başkanı Kaya, Anadolu jet uçuş saatlerinin çok uygun saatler olmadığını, bunun farkında olduklarını ve bu kapsamda Anadolu Jet'in vergilere yönelik indirim taleplerinin Turizm Bakanlığı tarafından gözden geçirilerek değerlendirilmesinin faydalı olacağını söyledi.

DTSO Meclis Başkanı Celalettin Birtane ise, “öneriniz çok doğru bir öneri. Zaman kaybetmeden tur acentelerimizi bir araya getirerek ortak çalışma grupları kurmalıyız. Uzun vade de çok büyük ilişkilerin kurulmasına katkı sağlayacaktır” dedi.

22.04.2019

Sağlık Bakanlığı

DTSO iş insanları heyeti, Sağlık Bakanlığı İdari ve Mali Genel Müdürü Dr. Khals Qadir Ahmad tarafından karşılandı.

Sağlık alanında ilişkileri güçlendirmek istediklerini belirten DTSO Başkanı Kaya, “Erbil ve Diyarbakır arasındaki ilişkileri güçlendirmek ve ticari ilişkilerimizi her alanda büyütmek için burdayız. Uygun görülecek bir tarihte sizleri Diyarbakır’da ağırlamak istiyoruz. Diyarbakır’da gerek kamu gerekse özel hastanelerimiz oldukça iyi bir seviyede hizmet vermektedir. Diyarbakır’ı ziyaret ederek bu imkanları yerinde görmenizi istiyoruz” dedi.

Yurt dışına sevk edilen hastaların Diyarbakır’a gelmeleri noktasında şartların son derece uygun olduğunu belirten Kaya, Kanser, Anjio gibi birçok alanda hizmet verildiğini, bu sebeple hastaların Diyarbakır’a gönderilmelerinin sağlanabileceğini belirtti.

Dr. Khals Qadir Ahmad yaptığı konuşmada, “Bizim bir çok doktorumuz Tükiye’ye gelip incelemelerde bulundu. Hükümetimiz burdaki özel hastanelerin fiyatlarına karışmaz sadece denetleme yapar. Hükümet olarak sadece kamu hastanelerinde tedavi olan kişilerin sevkı olabilir. Bizler kamuda tedavi edemediğimiz hastalarımızı yurt dışına sevk ediyoruz. Genelde bu tarz hastalara bir ödenek verip gönderiyorduk. Ancak DAEŞ saldırısı sonucu bunları durdurduk.

Bizim dışarı gönderdiğimiz hastalar genelde Kanser hastaları ve Karaciğer nakli olacaklardır. Akdeniz anemiside bu kapsamda olabiliyor.Biz onlarla bir sözleşme yapıyoruz veya bir hastaneyle sözleşme yapıyoruz. Sistem bu şekilde işliyor” dedi.

Dr. Khals Qadir Ahmad'ın konuşmasında dikkat çeken satır başları;

İstanbul MEDİKAL PARK Hastanesi bu şekilde sözleşmemiz olan bir hastanedir. Şuan için Kanseri ve Karaciğer nakli olacaklar için Hastanelerin gelip tanıtım yapabilirler. Fiyat ve Kaliteniz uygun görülürse sözleşme yapılabilir.

Bakanlığımızın sözleşme yapma birimi var. Bu tarz tanıtım sunumları ve sözleşmeler bu birim üzerinden yapılıyor.

İlaç şirketlerine çalışma izni ve süresi veriliyor. Ancak sizin şirketlerinizin burda temsilcisi olmak zorundadır.

Kamu hastaneleri kendi ihtiyacına göre firmalar ile sözleşme yaparak ilaç alır.

Merkezi Hükümet tarafından özellikle Kanseri ve Karaciğer nakli gibi hastalar için sözleşme yapılıyor.

Vilayetler ise kendi ihtiyacına binaen sözleşmeler yaparak ilaç alımı yapıyorlar.

22.04.2019

NET TV Program Katılımı (Evin Jin û Jyan)

Kürtçe yayımlanan programlar arasında birinci sırada yerini alan Evîn Jin û Jyan, 600'den fazla yayına imza atmıştır. Programın hedef kitlesi aile olmasının yanı sıra birçok farklı kültür, inanış ve sosyolojik çevrelerce büyük bir ilgi görmektedir. Kürdistan Bölgesinin birçok tanınmış kişiliği programa konuk olmuştur. Evin Jin û Jyan programı birçok toplumsal sorunun çözümüne katkı sunmuştur. Bazı programları sorunların çözümü noktasında parlamentonun yasa çıkardığı bile olmuştur.

Programın sunuculuğunu yapan Evin Aso, DTSO Meclis Başkanı Celalettin Birtane, DTSO Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Kaya, DTSO Meclis Üyesi Yılmaz Alagöz'ü konuk etti. Programda genel olarak, kültür ve inanç turizmi, gastronomi (yemek kültürü), Alışveriş Kültürü, aynı kültür ve dilin turizme etkileri, Diyarbakır Erbil uçak seferleri, otel ve hastanelerle ilgili son gelişmeler ve sınır kapılarındaki sorunların giderilmesi gibi konular ele alındı.

Aramo Media CEO'su Aramo Adam tarafından karşılanan heyete stüdyo gezdirilerek bilgi verildi.

23.04.2019

Süleymaniye Ticaret ve Sanayi Odası

İş insanları heyeti, Süleymaniye Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Seerwan Mohammed Mahmood, Başkan Yardımcısı Yasin R. Faraj ve Meclis üyeleri tarafından karşılandı. Ziyaretten büyük bir memnuniyet duyduğunu belirten Seerwan Mohammed, yakın bir zaman diliminde Diyarbakır'a bir heyet olarak geleceklerinin kararını verdiklerini belirtti.

Süleymaniye TSO Başkanı Seerwan Mohammed yaptığı konuşmada, “Diyarbakır gönlümüzde olan bir şehir. En yakın zamanda ziyaret edeceğiz. Bunun kararını aldık. İlişkileri güçlendirmeye yönelik önemli çabalar var, katkı sunmak için elimizden geleni yapacağız” ifadelerini kullandı.

Irak'ın en büyük demir çelik fabrikası ve aliminyum firmasının Süleymaniye'de olduğunu belirten Seerwan Mohammed, “Irak ticaretinin %30'u Süleymaniye'de. Süleymaniye gelişmiş bir yer ve yatırıma oldukça elverişli alanları var. İran ile ticari ilişkilerimiz oldukça iyi durumda. Resmi olarak iki sınır kapımız var, gayri resmi 20 sınır kapısı mevcut. İran'la resmi olmayan anlaşmalarımız, sınır ticareti anlaşmamız var. Aslında söylemek istediğim güçlü bir ticari bağ var. SULCCI Irak'ın en aktif odalarından biridir. Uluslararası festival alanları Odamıza ait” dedi.

100 milyon dolarlık proje üzerinde çalıştıklarını söyleyen Seerwan Mohammed, “Bu projeyle IRAK'ın en büyük ticaret merkezini kuracağız. Ticaret Odamızı da bu merkez içinde konumlandıracağız. Bu proje vesilesiyle ortak işbirliklerimiz daha güçlü hale gelecektir. Diyarbakir Ticaret ve sanayi Odası'na da bu merkez içinde yer verebiliriz. Ticaret Merkezi Projemiz tamamiyle elektronik sisteme sahip olacak imalat merkezlerimiz olacak bu anlamda ihtiyaç duyulan ve talep edilen arsa olur ise gerekli yardımları yaparız.

Küçük projeler için de daha küçük arazi tahsisleri yapacağız. Erbil ve Bağdat arasında bazen problemler yaşıyor bu sorunların çözülmesiyle işler daha çok yoluna girecektir” ifadelerini kullandı.

Ticaret Merkezi projesinde herkesin kendi arsasında projesini hayata geçirebileceğini sözlerine ekleyen SULCCI Başkanı Mohammed, “Proje kapsamında Erbil ve Bağdat arasında yaşanacak herhangi bir sorundan etkilenmemek için Proje Bağdat'ın güvencesinde olacak. Böylelikle yatırımcıya güvence verilecek ve yatırım elverişli hale getirilecek. Bu proje kapsamında sizler de Süleymaniyede şirket kurabilirsiniz” dedi.

SULCCI Başkanı Seerwan Mohammed Mahmood'un konuşmasından önemli satır başları ise şöyledi;

- Türkiye'deki firmalar genellikle ürünlerini buraya satmak istiyor. Irak'ta işsizlik oldukça yüksek temel amaç burada yatırım ve üretim yapmak olmalı
- Irak Hükümeti 2.7 milyar bütçe ayırdı. Arsalar ucuz kiralara verilebilecek
- IRAK pazarı coğrafyası itibarıyla büyük bir pazardır
- IRAK'ta üretim çok yok. Yeni yeni başlıyor diyebiliriz. Sanayi yatırımları olursa buralar daha çok korunacak ve daha güvenli olacaktır
- Suyu bile dışardan alıyorduk. Sınırdan geçerken vergi ödeniyor
- İran'dan gelen çimento şu an yasak, çünkü şu an IRAK'ta fazlasıyla çimento var. Yereli korumaya çalışıyoruz
- Kaçak yollarla gelirse ürünlere ve araçlara el konuluyor. Bu uygulamalarda yereli korumak amacıyla oldukça ısrarlı bir tavır var
- IRAK Merkezi Hükümeti IKBY 'nin de bu kurallara uyması için gereken tavrı ortaya koyuyor

DTSO Başkanı Mehmet Kaya, daha önce yapılan protokol kapsamında somut çalışmaların başlaması gerektiğini belirterek ortak çıkarların korunması, ortak çıkarların korunarak Süleymaniye ve Diyarbakır arasındaki ilişkilerin artmasının hedeflendiğini söyledi.

Süleymaniye Valisi Dr. Haval Abubaker'e Diyarbakır ziyareti sırasında da gereken bilgileri verdiklerini aktaran Kaya, "öncelikle Süleymaniye ile Diyarbakır arasındaki geliş gidişleri arttırmak lazım. Biz Süleymaniye'nin yapısını biliyoruz. Amed halkı buraya gelince rahat edecektir. Aynı durum Süleymaniye halkı Diyarbakır'a gelince de geçerli olacaktır" dedi.

İstanbul'a nazaran Diyarbakır uçuş fiyatlarının oldukça düşük olduğunu söyleyen Kaya, "bu tablo bizler açısından oldukça avantajlı bir durum oluşturmaktadır. Süleymaniye ve Erbil Ticaret ve Sanayi Odaları öncülüğünde ortak fuarlar düzenleyelim. Sadece ürün satmak değil, teknolojileri de transfer edelim. Bu ilişkiler sonrasında burda fabrikalar da kurulur" dedi.

Her iki Oda bünyesinde Temsilcilik kurulması gerektiğini belirten Kaya, DTSO olarak buna hazır olduklarını, bu vesileyle daha düzenli ilişkiler kurulacağını söyledi. Kaya, "Ticarette yaşanan sorunları çözmeye yönelik de Sorunları Çözme Komisyonu (Hakem Heyeti) kurulmalıdır. Birbirimizin ürünlerini koruyarak kendi illerimizde bu ürünlerin pazarlamasını yapmamız lazım. Bu kapsamda Süleymaniye'de neler üretiliyor bunları bilmemiz gerekir. Aynı şekilde sizin de Diyarbakır'da neler üretiliyor bilmeniz gerekiyor ve bunlara karşılıklı öncelik verilmelidir. Bizim bir Alimünyum firmamız burda yatırım yapmak için yer arıyor. Bu gibi durumlar için karşılıklı işbirliği, ticaret merkezleri kurmamız lazım bu merkezler sayesinde yatırımcılar her yönüyle bilgilendirilebilir" dedi.

Süleymaniye Bahar Festivali açılışını SULCCI Başkanı, Süleymaniye Vali Yardımcısı ile birlikte yapan DTSO Başkanı Kaya, açılışın hayırlı olmasını diledi.

Süleymaniye TSO Başkanı, DTSO Başkanı ve yöneticiler Bahar Festivali açılışının yapılacağı fuar alanında birçok TV kanalına röportaj verdiler.

23.04.2019

Sanayi Bölgesi Firma Ziyareti

İş insanları heyeti ile Süleymaniye Ticaret Sanayi Odası Başkan ve Yardımcıları ile birlikte Kürdistan Bölgesinin en büyük alüminyum içecek kutusu yapan firmalarından Royal Can firması ziyaret edildi. Heyeti karşılayan Ürdünlü firma sahibi Abdulla Anis ziyaretten büyük bir memnuniyet duyduğunu belirtti.

Bölgede ilk iki aşamalı alüminyum kutuyu kendilerinin yaptığını belirten Abdulla Anis, fabrikanın üretim kapasitesinin oldukça fazla olduğunu, kaliteden ve nakliye konusunda verdikleri sözlerden asla taviz vermediklerini ve bu vesileyle ticari ilişkilerde güven oluştuğunu söyledi.

Royal Can firmasının yatırımlarını Süleymaniye’de yapmalarının en önemli etkenlerinden birinin şehrin güvenli bir yer olması ve personel sıkıntısı olmamasından kaynaklanmaktadır.

24.04.2019

Süleymaniye Valisi Ziyareti

Süleymaniye Valisi Haval Abubaker heyeti karşılamaktan duyduğu memnuniyeti dile getirerek “Gerçekleştirdiğiniz ziyareti çok önemsiyoruz, karşılıklı ilişkilerimizin gelişmesine ve ticari ilişkiler kurmamıza zemin hazırlayan bu görüşmeler bizler açısından çok anlamlıdır” dedi.

İngiltere’deki Kürt iş insanlarıyla görüşmelerinin olduğunu söyleyen Vali Abubaker, “Onlar da bir araya gelmek ve ilişkileri güçlendirmek istiyor. Biz onlara da her türlü desteği sunabileceğimizi aktardık. Ayrıca Almanya Frankfurt’ta Aralık ayında iş çevrelerinin katılacağı toplantılar olacak. Türkiye’den Kürt iş insanlarıyla da bir araya geldik ve bir yol haritası çıkardık. Herkesin bu çalışmalara destek olmasını istiyoruz. Süleymaniye TSO Başkanını da Londra’daki toplantıya yönlendirdik. Bu toplantıya Türkiye’den katılımcılar da olacak. İsterseniz sizlerin de katılmasını sağlayabiliriz. Erbil TSO ve Diyarbakır TSO için de bazı görüşmeler gerçekleştirdim. Şunu öğrendim ki toplumu yönlendirenler politikacılar değil, iş insanları. Bu nedenle sizlerle iletişim kurmalarını önerdim” dedi.

DTSO Başkanı Kaya ise Süleymaniye ile hem ticari hem kültürel hem de kent ilişkilerini en üst düzeye taşıyacaklarını, en kısa zamanda bizim belediye başkanlarıyla da Süleymaniye’yi ziyaret edeceklerini belirtti.

SONUÇ

Genel Değerlendirme

21-22 Nisan 2019 tarihleri arasında Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi'ne fuar ve iş gezisi kapsamında bir ziyaret gerçekleştirilmiş, ziyarette fuarın yanı sıra birçok temesta bulunulmuştur. Yaklaşık 50 kişiden oluşan iş insanları heyeti için verimli bir çalışma programı olmuştur.

11. Erbil Uluslararası Yapı İnşaat ve Belediye Ekipmanları Fuarı'nın yanı sıra, Erbil Başkonsolosluğu, Erbil Ticaret ve Sanayi Odası, Erbil Valiliği, Rûdaw Medya TV, Kurdistan24 Medya TV, Turizm Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Süleymaniye Ticaret ve Sanayi Odası ve Süleymaniye Valiliği ziyaret edilmiştir. Süleymaniye Bahar Festivali Açılışı heyetimizle birlikte gerçekleştirilmiş, Kürdistan Bölgesi'nde reyting rekorları kıran Erbil merkezli NET TV Programına katılım sağlanmıştır. Diğer taraftan Süleymaniye'de, Kürdistan Bölgesi'nin en büyük aliminyum içecek kutusu yapan Royal Can firması ziyaret edilmiştir. Rûdaw, Kurdistan24, TRT Kurdi başta olmak üzere birçok ulusal kanala röportajlar verilmiştir.

T.C. Erbil Başkonsolosluğu ile yapılan görüşmede, genel olarak; uçuşların başlamasının olumlu ancak saat konusunda problemlili olduğu dile getirilmiştir. Yine İbrahim Halil Sınır kapısı'nda veya Havaalanında vize uygulamasına geçilmesinin ticarete önemli katkı sağlayacağı belirtilmiştir. Ayrıca Erbil TSO, DTSO, Başkonsolosluk ve Erbil Valiliği'nin içerisinde yer aldığı bir "Arabulucu (Hakem) Heyeti" benzeri bir oluşumun hayata geçirilmesinin son derece önemli olduğu ifade edilmiştir.

Erbil Ticaret ve Sanayi Odasında gerçekleştirilen toplantıda önemli mesajlar verilmiş, Odaların iki ülke ticaretinin ve ilişkilerinin düzeltilmesine yönelik çabaları ifade edilmiştir. Yıl sonuna doğru güçlü bir katılımıla Erbil'de Ekonomik ve İşbirliği Forumu düzenleneceği dile getirilmiştir. Erbil'de 10.000 m² biralının mevcut olduğu ve talep edilmesi durumunda detaylar konuşularak ürünlerin sergilenmesi adına fuar alanı için tahsis edilebileceği belirtilmiştir. Erbil'de İhracatı Geliştirme ve Güçlendirme Merkezi (Ticaret Merkezi) kurulması talebi tekrar gündeme getirilmiş ve içerikle ilgili kısımlar bir rapor halinde Erbil TSO'ya sunulmuştur. Diğer taraftan, DTSO, Erbil TSO, TÜYAP'ın birlikte bir fuar düzenlemesi de ayrıca sıcak bakılan konulardan biri olmuştur.

Erbil Valisi Newzad Hadi, Kürdistan Bölgesinin gittikçe daha istikrarlı hal alacağını belirtmiş, Arabulucu (Hakem) Heyeti konusunda üzerlerine düşen her türlü desteği vereceklerini dile getirmiştir. Ayrıca İş insanları heyetine Sağlık alanında Erbil Sağlık Müdürlüğü ile protokol yapmaya yönelik çalışmalar yapılabileceğini ifade etmiştir.

Rûdaw Medya TV CEO'su Ako Mohammed, Diyarbakır'ın tanıtımına katkı sunmak istediğini belirtmiş, özellikle ihracat kapasitesi olan firmaları tanıtacak bir çalışma yapılması gerekliliğinden bahsetmiş ve Rûdaw olarak bunları yayımlayabileceklerini ifade etmiştir.

Kurdistan24 CEO'su Noreldin Waisy, Erbil ve Diyarbakır insanlarının yakınlaşmasını sağlamaya yönelik ne çalışma yapılması gerekiyorsa buna hazır olduğunu söylemiştir. Yine, kamuoyunu ilgilendirebilecek, aynı zamanda bilgilendirebilecek haber, röportaj ve çalışmalar yapabileceklerini kaydetmiştir.

Turizm Bakanlığı'na gerçekleştirilen ziyarette, aynı dili konuşan ve aynı kültürden gelen insanların birbirlerini daha yakından tanımalarını sağlamaya yönelik çalışmalar yapılmasının önemine değinilmiş, karşılıklı gidiş gelişlerin nasıl artırılacağına dair fikirler masaya yatırılmıştır. Birçok seçeneğin ön plana çıktığı görüşmede; iki şehirden acentelerin bir araya gelerek bir komisyon oluşturmaları ve bu komisyon aracılığıyla kampanyalar düzenleyebileceği fikri ağır basmıştır.

Sağlık Bakanlığı'nda yapılan görüşmede, dışarıya gönderilen hastaların genelde kanser hastaları, Akdeniz Anemisi ve karaciğer nakli olanlardan oluştuğu belirtilmiş, sistemin; hastalar ve hastanelerle sözleşme yapılacak şekilde işlediği ifade edilmiştir. Kanser ve karaciğer nakli yapılacak hastalar için, Diyarbakır'dan hastane temsilcilerinin Kürdistan'da tanıtım yapabileceklerini, fiyat ve kalitenin uygun olması durumunda Diyarbakır'daki hastanelerle sözleşme yapılabileceği belirtilmiştir. Sağlık Bakanlığı'nın sözleşme yapan bir biriminin olduğu, bu tarz sunum ve tanıtımların bu birim üzerinden yapıldığı dile getirilmiştir.

Kürtçe yayımlanan programlar arasında birinci sırada olan ve 600'den fazla programa imza atan Evîn Jin û Jyan programına katılım sağlanmıştır. Ele aldığı sorunların çözümü noktasında parlamentonun yasa bile çıkardığı olmuştur. Programda sosyo-kültürel konular ele alınmış, ayrıca kültür ve inanç turizmi, sağlık turizmi, sınırdaki düzenlemeler konuşulmuştur.

Süleymaniye Ticaret ve Sanayi Odası ile yapılan görüşmede Ticaret Merkezi kurulması gündeme gelmiş, detaylar Oda Başkanı ve yöneticilerle paylaşılmıştır. Diğer taraftan, her iki oda bünyesinde temsilcilik kurularak düzenli ilişkiler kurulabileceği vurgulandı. Süleymaniye'de iş yapan Diyarbakır firmaları ve Diyarbakır'da iş yapan Iraklı firmaların listelerinin paylaşılması dile getirildi.

Kürdistan Bölgesi'nin en büyük alüminyum içecek kutusu yapan firmalarından Royal Can firması ziyaret edildi. Bölgede ilk iki aşamalı alüminyum kutunun üretildiği fabrikada gezilerek firma sahibi Ürdünlü Abdulla Anis'ten bilgi alındı.

Süleymaniye Valisi Haval Abubaker ile gerçekleştirilen görüşmede, hem ticari, hem kültürel hem de kent ilişkilerinin en üst düzeye çıkarılacağı vurgusu yapılarak en kısa sürede her iki kenti tanıttacak çalışmalara imza atılacağı belirtildi. Biran önce billboard çalışmalarına başlanması gerektiği dile getirilmiş, belediye başkanları ile Süleymaniye'nin ziyaret edileceği belirtilmiştir.

DİYARBAKIR - ERBİL TİCARET MERKEZİ

Amaç:

Bölgemiz ve IKB (Irak Kürdistan Bölgesi) arasında ticari ve sınai faaliyetleri geliştirmek, kültürel bağların daha güçlü hale gelmesini sağlamak ve ihracat kapasitelerimizin artmasını sağlamak amacıyla "Erbil Ticaret Merkezi" kurulması amaçlanmaktadır. Ticaret Merkezinin kurulmasıyla IKB ve Bölgemiz arasında kurulacak ticari ilişki aynı zamanda bölgesel işbirlikleri ve ticari faaliyetlerin kurulması ve gelişmesine önemli katkılar sağlayacaktır.

Ticaret Merkezi kapsamı:

- 1) Ticaret Merkezi, IKBY ve Bölgemiz firmalarının karşılıklı işbirliği kurmalarını ve İhracat kapasitelerini arttırmalarını amaçlar.
- 2) Ticaret Merkezi içerisinde IKBY ve Bölgemizde faaliyet yürüten firmaların talepleri doğrultusunda Mağaza/ Ofis/ Depo/ Showroom vb. birimler yer alır.
- 3) Ticaret Merkezi içinde kurulacak birimler ile firmalara hukuki, mali ve danışmanlık hizmetleri sunulur.
- 4) Ticaret Merkezinde kurulacak birimler ile firmaların tanıtım, reklam, pazarlama vb. süreçlerine destek verilir.
- 5) Ticaret Merkezi ile IKBY ve Bölgemiz firmalarının Güç birliği kurarak yeni pazarlar bulmaları hedeflenir.
- 6) Ticaret Merkezi ile IKBY ve Bölge firmaları sadece fuar dönemleri değil yıl boyunca sürekli fuar merkezi mantığında işleyen yapı sayesinde ürünlerini sergileme, tanıtma ve satma imkanı bulur.
- 7) Ticaret Merkezinde kurulacak birimler ile firmalara mentörlük desteği sağlanır. Böylelikle Yurtdışı Pazarlara açılmakta zorluk çeken küçük ve orta ölçekli firmaların uluslararası pazarlara erişiminin kolaylaştırılması amaçlanır.
- 8) Ticaret merkezinde kurulacak birimler ile firmaların Ar-Ge faaliyetleri desteklenir.
- 9) Ticaret Merkezinde kurulacak birimler ile yeni iş fırsatları ve geleceğin meslekleri konusunda firmalar rasyonel bir şekilde yönlendirilecektir.
- 10) Ticaret Merkezi içinde kurulacak akademi ile firmalara mesleki eğitim konusunda eğitimler verilerek firmaların nitelikli eleman bulmasına katkı sağlanacaktır.

**DİYARBAKIR
TİCARET VE SANAYİ ODASI**

**DİYARBAKIR
CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY**

TALEPLER

- Lojistik açıdan avantajlı bir konuma sahip ve alt yapı problemi olmayan, gelişmeye elverişli mümkün olduğu kadar geniş bir alanın tahsis edilmesi.
- Tahsisi yapılacak alana ihtiyaç duyulan genişleme alanı planlanmalı.
- Showroom, toptan satış, perakende satış, irtibat ofisi vb. kompleks yapı şeklinde inşa edilmeli.
- Modern toplantı salonları, B2B salonları vb. alanlara sahip olmalı.
- Fuar ve kongre yapılabilecek bir alana sahip olmalı.
- IKBY tarafından hukuki güvence verilmeli.